

Η ΑΡΚΟΥΔΑ ΤΗΣ ΣΠΗΛΙΑΣ

ΣΤΗ ΣΠΗΛΙΑ ΤΟΥ ΔΡΑΚΟΥ ΤΗΣ ΚΑΣΤΟΡΙΑΣ

Υπό Ἡλ. Παρασκευαΐδη καὶ Τζ. Ζερβουδάκη

Ἡ ἀρκούδα τῆς Σπηλιάς ἔζησε στὴν Ἑλλάδα πρὶν ἀπὸ 200.000 χρόνια, ἐποχὴ πού ζοῦσε καὶ ὁ ἄνθρωπος καὶ φαίνεται πὼς τὴν κυνήγησε καὶ τὴν ἔτρωγε. Λείψανά της βρέθηκαν ὡς τώρα σὲ πολλὲς σπηλιές. Πρῶτὴ φορὰ παρατηρήθηκε μαζὶ μὲ ἄλλα ζῶα στὴ σπηλιὰ στὸ Πέραμα ἀπὸ τὸν Ι. Πετρόχειλο, ὕστερα σὲ μιὰ σπηλιὰ ἀπ' τὴν Πίνδο πού περιγράφει ὁ καθηγητὴς Μ. Μητσόπουλος, στὴ σπηλιὰ τῆς Χαλκιδικῆς, στὰ Πετράλωνα ἀπ' τὸν Πετρόχειλο, ὅπου βρέθηκε καὶ ὁ ἄνθρωπος τοῦ Νεάντερταλ καὶ ἄλλα ζῶα τῆς σπηλιάς, σὲ μιὰ γκρεμισμένη σπηλιὰ στὸν Κορυδαλλὸ μαζὶ μὲ ἄλλα ζῶα των ἐκεῖ.

Λείψανα τοῦ ζώου αὐτοῦ βρέθηκαν καὶ μέσα στὴ σπηλιὰ τοῦ Δράκου τῆς Καστοριάς, πού ἐξερευνήθηκε τελευταῖα ἀπὸ τὴν Ἑλληνικὴ Σπηλαιολογικὴ Ἐταιρία. 150 μέτρα ἀπὸ τὴν εἴσοδο βαθειὰ μέσα στὴν σπηλιὰ σχηματίζεται δεξιὰ ὁ κλάδος C. Εἶναι μιὰ μικρὴ κοιλότητα ὕστερ' ἀπὸ τὸ πῦρ ψηλὸ σημεῖο τῆς σπηλιάς Π1, ὅπου εἶναι σκόρπιες μεγάλες πέτρες, ἀπὸ γκρεμισμένα κομμάτια. Ἐνα λεπτὸ στρώμα μαῦρο σκεπάζει τὸ δάπεδο καὶ μαυρισμένοι εἶναι καὶ οἱ τοῖχοι δλόγυρα ἀπὸ τέτοιο στρώμα πού φαίνεται πὼς προέρχεται ἀπὸ τὴν ἐπίδραση τῆς φωτιᾶς πού εἶχε ἀνάψει ὁ ἄνθρωπος ἐκεῖ μέσα γιὰ νὰ ψῆσῃ τὸ κρέας ἀπ' τὰ κυνήγια του. Στὸ δάπεδο, κάτω ἀπὸ τὶς πέτρες, πού γκρεμίστηκαν ἀργότερα βρέθηκαν τὰ κόκκαλα ἀνακατωμένα καὶ ἄταχτα. Γιὰ νὰ πᾶς ἀπ' ἔξω μέσα στὴ σπηλιὰ, στὴ θέση αὐτῆ, πρέπει νὰ περάσεις κολυμπώντας δύο λίμνες, μιὰ 6 μ. καὶ ἄλλη 14 μ. Μπορεῖ νὰ ὑποθέσουμε, πὼς οἱ συνθήκες τὴν ἐποχὴ ἐκείνη ἦταν διαφορετικὲς καὶ μποροῦσε νὰ κυκλοφορεῖ ὁ ἄνθρωπος ἐλεύθερα κουβαλώντας μαζὶ του τὸ βαρὺ κυνήγι.

Τὰ κόκκαλα τὰ περισσότερα εἶναι μαυρισμένα. Εἶναι ἐλαφρῶτα καὶ λίγο πολὺ σαθρὰ καὶ κούφια. Μέσα τὰ γεμᾶτα μέρη εἶναι σὰ σφουγγάρι, γιατί ἡ ὀργανικὴ ὕλη ἔφυγε καὶ δὲν μῆπκε στὴ θέση της ἀνόργανη. Δὲν πρόλαβαν νὰ γειμίσουν ἀπὸ ἀνόργανο ὕλικὸ τὰ κοῖλα πού ἔχουν μυαλό. Μερικὰ εἶναι τυλιγμένα, ἢ σκεπασμένα μὲ σταλακτιτικὴ ὕλη, πού κατακάθησε μέσα στὴ σπηλιὰ ἀπ' τὰ νερά, πού στάζανε ἀπ' τὸ ταβάνι. Τὰ μακρὰ κόκκαλα μερικὰ εἶναι σπασμένα στὴ μιὰ ἢ στὶς δύο ἄκρες καὶ κούφια.

Τὸ μασητικὸ σύστημα

Ἐνα τμήμα ἀπ' τὸ κάτω σαγόνι μὲ τρία δόντια στὴ σειρά. Εἶναι ὁ τελευταῖος προγομφίος 14 χιλ. μακρὺς καὶ 12 πλατύς, ὁ πρῶτος γομφίος (τραπεζίτης) 30 X 15 χιλ. καὶ ὁ δεύτερος 32 X 20 χιλ. Ὁ τρίτος καὶ τελευταῖος λείπει. Τὰ δόντια εἶναι βαθειὰ φαγωμένα καὶ καμμιά ἀνωμαλία δὲν ξεχωρίζει πάνω στὴ μασητικὴ ἐπιφάνεια. Ἀνήκει σὲ γέρικο ζῶο.

Ὁ τρίτος γομφίος εἶναι σ' ἓνα ἄλλο κομμάτι ἀπ' τὸ κάτω σαγόνι, ὄχι ἀκόμα ἐντελῶς βγαλμένος, γιατί μόλις πρέπει ν'ἄχει πέσει τὸ πρῶτο δόντι, ὁ γαλαξίας. Εἶναι νέο ζῶο αὐτὸ καὶ ἡ ἐπιφάνειά του διατηρεῖ ὅλες τὶς ἀνωμαλίες καὶ τὴν φρεσκάδα.

Ἐνα ἄλλο κομμάτι ἀπὸ κάτω σαγόνι ἔχει μονάχα τὸ σκυλόδοντο, καλὰ διατηρημένο, 37 χιλ. ἔξω ἀπ' τὸ σαγόνι. Τὸ ἄλλο τμήμα του εἶναι χαλασμένο, χωρὶς δόντια. Μονάχα ἀπὸ τὸν τελευταῖο γομφίο διατηροῦνται δυὸ τρυπίτσες. Τὸ κάτω μέρος ἀπ' τὸ σαγόνι διατηρεῖται καλὰ. Εἶναι χαρακτηριστικὴ ἡ ἴσια γραμμὴ.

Ἄμολυτά :

Ὁ ἀριστερὸς πρῶτος πάνω γομφίος 29 χλστ. μακρὺς καὶ 20 χλστ. πλατὺς βαθειὰ φαγωμένος, μὲ ἐνωμένες τὶς ρίζες. Ὁ μακρόστενος 35 χλστ. X 14 χλστ., δεξιὸς πρῶτος κάτω γομφίος, πολὺ φρέσκος, μὲ καθαρὴ ἐπιφάνεια μασητικὴ, λὲς ἀχρησιμοποίητη, μὲ σπασμένες τὶς ρίζες, ἀπὸ νέο ζῶο.

Ἐνα μοναχικὸ ἀνώτερο σκυλόδοντο 100 χλστ. μακρὺ, 40 πλατὺ καὶ 20 παχύ, κατὰμαυρο, μὲ τὸ ἐλαφρὸ φάγωμα στὸ πλαῖ ἀπὸ τὸ ἀντίστοιχο κάτω.

Ἐνας μικρὸς κοπτήρας.

Ἐνας βραχίονας 200 χλστ. μὲ σπασμένες τὶς ἄκρες. Μία ὠλένη 250 χλστ. μὲ σπασμένο τὸ κάτω μέρος. Μία κνήμη ὀλόκληρη 290 χλστ. καὶ πλατεῖα πάνω 90 χλστ. Φάλαγγες, μετατάρσια καὶ ἄλλα κομμάτια ἀπὸ διάφορα ἄλλα μέρη. Ὅλα ἀνήκουν στὴν ἀρκούδα τῆς σπηλιᾶς, ἴσως σὲ 3—4 ἄτομα. Ἄν συνεχιστῇ ἡ ἔρευνα θὰ βγοῦν οἴγουρα καὶ ἄλλα στὸ φανερό.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

1. Κανέλλη Α. Ἡ Σπηλιὰ τῶν Πετρικλῶνων «Τὸ βουνὸ» 1962.
 2. Κοκκοράς Π., Κανέλλη Α. : Découverte d'un crâne d'homme paléolithique dans la péninsule Chalcidique. L'Anthropologie 64, 1960.
 3. Mitsopoulos M. : Über das Vorkommen von Ursus Spelaeus im Agraphagebirge. Ann. géol. pays hell. 11, 1959.
 4. Παράσκευα Ἰδὴ Ἡλ. : Νέον κοίτασμα τεταρτογενῶν σπονδυλωτῶν ἐν Ἀττικῇ. Ann. géol. pays hell. 12, 1961.
 5. Πετροχελίου Α. Ursus spelaeus. Δελτ. Ἑλλην. Σπηλ. Ἔτ. 4 1956 καὶ Congr. Int. INQUA Μαδρίτη 1957.
 6. Sickenberg O. Die Säugetierfauna der Höhle Petralona bei Thessaloniki. vorl. Mitt. Inst. Geol. Jubs. Res. 91. 1964.
 7. Τζ. Ζερβουδάκη : Σπήλαιον Καστοριᾶς (Δράκου) ἀρ. 531. Δελτ. Ἑλλην. Σπηλ. Ἑταιρίας, 5. 1964.
- A b e l O.)G. K y r l e. Die Drachenhöhle bei Mixnitz 1931.